

ELLINOR RAFAELSEN

HUIPPUVUORTEN YÖT

Viimeisen kerran

5

 SAGA
EGMONT

Ellinor Rafaelsen

Viimeisen kerran

Huippuvuorten yöt 5

Suomentanut SAGA Egmont, Tiia Mensio

SAGA Egmont

Viimeisen kerran – Huippuvuorten yöt 5

Translated by SAGA Egmont, Tiia Mensio

Original title: *For siste gang*

Original language: Norwegian (Bokmål)

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2009, 2024 Ellinor Rafaelsen and SAGA Egmont
All rights reserved

ISBN: 9788727121529

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13.4 million euros annually to children in difficult circumstances.

TÄRKEITÄ HENKILÖITÄ TÄSSÄ KIRJASSA:

TORA LYNGBIK	nuori nainen Tromssasta
ANTON KNUSEN	kihloissa Toran kanssa
HARALD HAVRE	kaivosinsinööri
BENEDIKTE HAVRE	naimisissa Haraldin kanssa
SARA-ELLEN JOHNSEN	kokki työläisten ruokalassa
MATTIAS LIND	urakoitsija

1

LONGYEAR CITY, HUIPPUVUORET, 3. TAMMIKUUTA 1920

Myrskyn ollessa pahimmillaan puoli kolmen aikaan yöllä asukkaat heräsivät kovääniseen pamahdukseen ja talojen tärinään. Valtava ilmanpaine rikkoi useita ikkunoita, ja moni unenpöpperöinen mies ja nainen luuli aluksi, että myrsky oli voimistunut ja aiheuttanut maanjäristyksen kaltaisen metelin.

Mutta tämä myrsky pysähtyi liian äkillisesti. Voimakkaan pamauksen jälkeen laakson ylle laskeutui raskas ja synkkä hiljaisuus. Tavalliset äänet – teräsvasaran pauke kalliota vasten, vuoristohissin narina ja köysiradan vajereita pitkin kulkevat vaunut – olivat vaienneet täysin.

Pienet lumihiihtaleet leijailivat nyt rikkinäisten ikkunalasien läpi aina, kun tuuli puhalsi parakkia vasten. Sitten ääni pimeydessä huusi, että dynamiittitalo oli räjähtänyt. Seuraavalla

hetkellä toinen ääni vastasi, että räjähdys oli tapahtunut amerikkalaisessa kaivoksessa.

Tora oli täysin hereillä tajuamatta, mitä tapahtui. Sara-Ellen nousi ensimmäisenä jaloilleen vain muutama sekunti sen jälkeen, kun kova pamaus oli ravistellut parakkia. Hän seiso keskellä lattiaa ja tarttui molemmin käsin päähänsä.

– Oi Herra... Oi Jeesus...

– Mitä nyt, Sara-Ellen? Tora nousi punkastaan yhdellä loikalla. Hän tunsi, miten vanhan kokin mustista silmistä loistava pelko tarttui häneen. Hänen sydämensä jyskytti villaisten alusvaatekerrosten ja lämpimän yöpaidan alla. – Johtuuko se myrskystä? Viekö se parakin...?

– Ei... ei! Sara-Ellen oli siirtänyt kätensä päänsä ympäriltä sydämelleen. Nyt hän puristi ne tiukasti rintaansa vasten. – Etkö sinä kuullut? Se on kaivos... se räjähti... minä näin sen... ennen kuin se räjähti...

Toran suuta kuivasi. Lyijynraskas, turta tunne kulki hänen lävitseen ja sai hänet istuutumaan punkkansa reunalle.

Räjähdys... Hän katsoi Sara-Ellenin hieman kyyristynyttä selkää, kun tämä seiso rikkinäisen ikkunan luona ja yritti tunkea verhoa yhdessä nurkassa olevaan aukkoon estääkseen lumen ajelehtimisen sisään.

– Missä...?

– Kaivoksessa... Sara-Ellen pisti kädet puuskaan.

– Ei... Ei... ei kaivoksessa... Toran huulet liikahtivat, mutta hän ei kuullut omaa ääntään. Ehkä mitään ääntä ei tullutkaan. Hän tunsi itsensä lamaan tunteeksi. Hän kokosi itsensä, nousi seisomaan ja käveli tärisevin jaloin lattian poikki ikkunalle, jonka luona Sara-Ellen teki hänelle tilaa, jotta hänkin saattoi katsoa ulos.

Lumipyryseinämä, sama seinämä, jonka he olivat nähneet ikkunan ulkopuolella jo monen päivän ja yön ajan, kohtasi heidät rikkinäisen lasiruudun toisella puolella. Mutta lumipyry ei ollut kuitenkaan sama. Aiemmin se oli ollut harmaanmusta. Hirvittävä sekoitus lunta ja hiilipölyä. Nyt siinä oli pahaenteinen punaisen sävy, aivan kuin lumi ja hiilipöly olisivat sekoittuneet vereen...

Punainen väri ei johtunut verestä, vaan se oli vuorenrinteessä olevasta kaivosaukosta nousevien liekkien hehku, joka värjäsi pimeyden punaiseksi. Välkkyvän valon luomaa aavemaista tunnelmaa vahvasti talojen välissä ulvova tuuli. Se kuulosti kuolevien, loukkuun jääneiden ja palaneiden miesten sydäntä särkevältä valitukselta. Kaiken tämän valituksen yllä palosireeni kuului nyt työläisten ruokalan katolta pahaenteisenä vahvistuksena sille, että katastrofi oli tosiasia.

– Anton... *Anton!* Toran ääni leikkasi pienen huoneen läpi. Samaan aikaan ääniä ja huutoja kuului seinän toiselta puolelta, jossa Undis ja Eivor olivat myös heränneet.

Nyt ihmiset alkoivat tulla ulos taloista. He näkivät miehiä kuin epätodellisina, tummina varjoina juoksemassa lumipyryn läpi ja puske massassa tuulta vasten punaiseen tulenhehkuun. Kuului kovaa huutoa, osittain tuulen tukahduttamana, mutta äänissä oli silti pelkoa ja paniikkia.

– Anton... Hän on kaivoksessa... Hänellä on tänä yönä työvuoro... Tora tärisi niin paljon, että hän tuskin pystyi pitelemään kiinni vaatteistaan alkaessaan pukea niitä päälleen – yöpaidan päälle.

- Minne *sinä* olet menossa? Sara-Ellen kääntyi häntä kohti.
- Minun on mentävä Antonin luo...
- Pysy sinä täällä...

– Ei... Sinä et siitä päättä! Tora jatkoi pukeutumista.
Villasukat, pitkät alushousut, pitkä villahame, islantilainen villapaita ja paksu huivi... pipo ja takki... Vaatteiden pukeminen vei aikaa, koska hänen kätensä tärisivät niin paljon.

– Sinä olet vain pelastajien tiellä, Sara-Ellen sanoi tiukasti. – Sinun täytyy jäädä...

Tora ei kuullut enempää. Hän oli jo poistunut ulos ovesta. Hetken hän seiso i haukkoen henkeä kovaa tuulta vasten, ennen kuin pystyi taas hengittämään ja työntämään itsensä vasten lumisadetta.

Nukkuva kaupunki oli yhtäkkiä herännyt vilkkaaseen elämään. Yönmustan napataivaan alla oli käynnissä katastrofi, suurempi kuin kukaan olisi voinut kuvitella. Kuin taikauskusta uni oli korvattu tehokkaalla valmiudella, jossa työläiset ja virkamiehet rinnakkain tekivät kaikkensa auttaakseen niitä, jotka olivat olleet – ja ehkä olivat yhä – kaivoksessa räjähdysten sattuessa...

Pimeyden, lumipyryn ja paksujen, mustien savupilvien läpi saattoi erottaa valaistujen lyhtyjen vaimeat valonvälähdykset. Tora näki, että monilla vuoristohissii kohti kulkevilla miehillä oli mukanaan villahuopia, hakkuja ja lapioita. Hän kietoi huivinsa kasvojensa alaosan ympärille ja kiirehti pelosta ja epätoivosta vapisten miesten perään pitkin jäistä tienvartta.

Vuoristohissi oli tuhoutunut. Suuria kiviä ja puunpirstaleita lojui pitkin vuorenrinnettä ja laakson pohjaa. Hitaasti ja vaivalloisesti pelastusryhmät alkoivat ponnistella ylös jyrkkää vuorenrinnettä kohti kaivoksen aukkoa. Tora seurasi perässä. Tuuli oli kiillottanut kovan jää- ja lumikerroksen, mikä teki irtokivistä erityisen liukkaita ja vaikeakulkuisia. Hänen pitkä hameensa ei tehnyt matkaa jyrkkää rinnettä ylös yhtään

helpommaksi. Lopulta hän päätti taittaa hameensa reunan ylös ja kiinnittää sen vyötärönauhaansa, jotta ei kompastuisi siihen koko ajan.

Hän nikotteli ja itki, huusi Antonia ja rukoili Jumalaa ponnistellessaan ylöspäin. Hänen ympärillään oli vääntyneitä rautatankoja, kiviä ja hiiliharkkoja sekä täysin runneltuja työkaluja. Kaivoksen sisäpuolella olleen radan kiskojen palasia oli hajallaan ympäriinsä, niin vääntyneinä ja rikkiinäisinä, että ne näyttivät valtavilta korkkiruuveilta.

Hänen ympärillään miehet kamppailivat heidän yläpuolellaan olevaa infernoa vastaan. Niin nopeasti kuin ylipäätään oli mahdollista he kiipesivät ylös vuorenrintettä toivoen löytävänsä eloonjääneitä savuisten kaivostunneleiden sisältä.

Toran oli pysähdyttävä lepäämään, kun hän oli puolivälissä mäkeä. Sieltä, missä oli kerran ollut kaivoksen sisäänkäynti, nousi savua jäiseen myrsky-yöhön.

Hän pystyi ajattelemaan vain Antonia jatkaessaan ryömimistä vuorenrintettä ylöspäin. Paikoin se oli niin jyrkkä ja liukas, että hänen oli kuljettava nelinkontin. Hän oli kiireessään unohtanut pukea lapaset, ja nyt oli kuin tuli olisi polttanut hänen sormenpäitään. Kylmyys särki hänen käsiään, kun hän takertui kiviin.

Hän pysähtyi jälleen juuri ennen kaivoksen sisäänkäyntiä. Miehet lyhtyjen ja villahuopien, köysien, kirveiden ja sorkkarautojen kanssa katosivat epätodellisten varjojen lailla savuun.

Sisäänkäynnin kohdalla olleen talon betoninpaloja oli lentänyt ympäriinsä, ja talo oli maan tasalla.

Toran oli puhallettava sormiinsa lievittääkseen kynsien halkeamisesta aiheutuvaa kipua. Tora näki, että hänen

alapuolelleen, kukkulan juurelle, oli saapunut ihmisiä hevosineen, kelkkoineen, rekineen ja paareineen kantamaan haavoittuneita ja kuolleita. Monet suuntasivat nyt mäkeä ylös valaistujen Petromax-lyhtyjen kanssa, jotka antoivat tiheässä yöpimeydessä parempaa valoa kuin pienet kaivoslyhdyt.

Toran sormet olivat tunnottomat. Tuuli repi hänen vaatteitaan, mikä vaikeutti liikkumista entisestään. Hän onnistui silti pääsemään sisäänkäynnille, jossa savu yhä leijui päättunnelista. Tiheä ja voimakkaan pahanhajuinen savu. Mutta savu ei ollut se, mikä sai hänet voimaan pahoin. Hänen teki mieli oksentaa, kun hän huomasi hevosen jalan työntyvän esiin palkin alta. Hevosia käytettiin kuljettamaan hiiltä kaivostunneleista ulos aukealle. Tämän hevosen kavieri ei ollut enää kiinni missään eläimessä... Kun kaksi miestä tuli vastaan kantaen kuollutta miestä välissään, hänen oli pakko oksentaa. Kuolleen miehen vaatteet olivat palaneet ja haisivat kärventyneiltä, myös tämän hiukset olivat palaneet ja kasvot niin runnellut, ettei Tora tunnistanut miestä, mutta mies oli lyhyempi ja tukevampi kuin Anton...

- Se on yksi kaapelimiehistä! toinen miehistä huusi toiselle.
- Onko hän elossa?
- Ei!

Tora huomasi, että häntä huimasi. Hän joutui nojaamaan irronneeseen betonilohkareeseen. Muutaman sekunnin kuluttua hän hengitti syvään ja ryhdistäytyi. Sitten hän horjui savupilveen kohti raunioituneen kaivoksen sisäänkäyntiä. Yskien ja puuskuttaen, kirvelevin ja vetistävin silmin hän kompasteli vääntyneiden rautakiskojen, lankunpalojen ja hiilikasojen yli.

– Helvettiin siitä! Mene pois tieltä! Raivokas miesääni tavoitti Toran savun läpi. Hänen edessään kohosi pitkä ja hoikka mies, jonka hän tunnisti työnjohtaja Abrahamseniksi.

– Ulos täältä! mies huusi ja osoitti vihaisella kädellä kohti laaksoa. – Täällä ylhäällä ei tarvita naisia!

– Anton... Hän on tuolla sisällä... Tora ei liikkunut tuumaakaan laakson suuntaan. Hän jatkoi kävelyä.

– En välitä paskaakaan siitä, kuka siellä on, meidän on saatava kaikki ulos – kuolleina tai elävinä, mies huusi. – Ja hysteerinen naisväki tiellämme on viimeinen asia, jota kaipaamme.

– Anton... Olemme kihloissa...

– Niin, tiedän, Abrahamsen keskeytti hänet ärtyneenä. – Mutta sinun täytyy odottaa kaupungissa kuten kaikkien muidenkin! Sinulla ei ole tänne mitään asiaa!

Tora ei kuunnellut häntä. Hänen päässään oli vain yksi ajatus: Antonin luo pääseminen. Hänen oli varmistettava, että Anton oli elossa. Toran oli oltava hänen luonaan, jos hän oli loukkaantunut ja tuskissaan. Tora halusi pitää häntä sylissä, lohduttaa häntä ja antaa hänelle rohkeutta. Anton... hänen sulhasensa! He olivat menossa naimisiin...

Puoliksi tukahdutettu nyyhkäys pääsi ulos, kun hän työnsi Abrahamsenin syrjään ja eteni eteenpäin ja sisemmäksi. Toraa kohti horjahti mies yskien ja henkeään haukkoen.

– Mitä sinä täällä teet? mies huusi Toralle. – Siellä on lisää ruumiita! Tule ulos, et halua nähdä tätä.

Tora ei vastannut. Oli kuin kynsi olisi työntynyt hänen rintakehäänsä, ja se teki hengittämisen vaikeaksi – mikä johtui yhtä paljon epätoivoisesta ja paniikinomaisesta pelosta kuin savustakin.

Kun tuhoisa räjähdys ravistelee Huippuvuorten kaivoksia, koko kaupunki syöksyy kaaokseen. Miesten juostessa pelastamaan loukkuun jääneitä työtovereitaan Tora pelkää pahinta, sillä Anton saattaa olla loukkaantuneiden joukossa. Odottaessaan jännittyneenä uutisia Antonista Toran on kohdattava mahdollisuus, ettei heidän onnellista loppuaan ehkä koskaan tule.

Tulevaisuus on epävarma ja vaara vaanii joka nurkan takana, kun Tora tekee suuren päätöksen, joka muuttaa hänen elämänsä lopullisesti...

Valtavan menestynyt historiallinen sarja on vihdoin saatavilla myös suomeksi! Vahvaluonteinen ja intohimoinen Tora on nuori nainen, jonka kohtalo vie Arktiksen kylmyyteen kamppailemaan oikeudesta onneen.

Ellinor Rafaelsen on norjalainen kirjailija ja toimittaja, joka tunnetaan vangitsevista historiallisista romaaneistaan. Rafaelsen on asunut seitsemän vuotta Huippuvuorilla.